

ජෝලි සෝමියට් ආමන්ත්‍රණය නොකළ පසුවට හට්ටු කළ කපුගේ කලුමහත්තයා හෙවත් ඇල්ලමුල්ල කපුගේ ගුණදාස නම්වූ මනුෂ්‍යත්වය රජ කරවූ ගී රසවතා

බොරැල්ලේ බෝ ගස පසු කර මුද්දක වෝඩ් පෙදෙසට ගමන් කරනවා. මනා සෙනගක් පාර මැද, මල්වරයක් හඩ, සටන් පාඩ මුළු බොරැල්ල හන්දියම දෙවනක් කරයි. රතු සහෝදරයෝ වේදිකාව දෙස බලා සිටී. මා ද නිසොල්මන්ව පරණ දාස මුදලාලිගේ බිල්ලේ අසල බිම හිර කර්ටය ලකුණු කලෙමි.

මේ සදේම සෙවනැල්ලේ අප හමු වූයේ මේ සදේම කළලැල්ලේ අප වෙත් වූයේ.....

කපුගේ අධ්‍යාපන වේදිකාවේ උඩය. වූබායි සිට පැමිණි ගුවන් යානය කටුකාසකට ගොඩ බසිනවා, ඊට පෙර පැමිණි ශ්‍රීලංකා ගුවන් සේවයේ ගුවන් යානයෙන් අපි වූබායි සිට පිටවෙන මොනෝනේ කපුගේ අධ්‍යාපන ප්‍රජානන්ද සිරියේ සාබද පර්යන්ත බිම වෙත් (Czech) ගුවන් සේවයෙන් කොළඹ බලා පියාසර කිරීමටයි. නමුත් පෙරේදා මා දුටුවේ වින්දනය කළේ මනුෂ්‍යත්වය ප්‍රසංගය බව මගේ ප්‍රංචි මොළේ හෝ කපුගේ අධ්‍යාපන අත් පෙට්ටියවත් එහි සිටි නැපෝලියන්වත් සිතිනේවත් නිකුටේ නැත

විදුලි මිනි පහන් දැවී * බොළඳ හි සිසා රැළී හිලංකාර අදුරේ සිරවී * සැඳෑ සාදයේ තුරු කුණු මිනිසා වෙමි මා බිබි මන්දිලේ

තුරු කුණු මිනිසා දැන් බොරැල්ලේ මානවයන් අමතයි. මහු 945 අගෝස්තු 7 වනිදා මෙලොව එලිය දුටු බව වටේ ඉන්තර්නාශන කොල්ලන් දන්නේ නැත. විදේශ සංගීත සංචාරයක් අවසන් කර කටුකාසක ගුවන් තොටුපොළේ මව්බිමට

පැමිණි කපුගේ එහි දී සිදු වූ ඇදවීමකින් නිසා නිසා බිම වැදීමෙන් පීඩිත සංචාරයට නැවතුම් නිත තබන්නට සිදු වීම සමඟ සංගීත රසික ප්‍රජාවගේ ද අවශ්‍යතාවක් වූ බව ගුවන් විදුලියෙන් ප්‍රකාශ වෙද්දී මගේ ප්‍රංචි මන්දියක සැඳෑ ගැට්ටේ වැදී විදුලි දෙන්න විය. ඊයේ රාත්‍රිය මා සිත ගිගුම් දෙයි. අධ්‍යයන් කපුගේ යැයි කියැවිණි.

මං හික්කා බිබෙ හෙතේ කළලක් හෙලන්නෙපා මං හික්කා බිබෙ හද තුල සුපුමක් කැගෙන්නෙපා ගිහිසා ගනිමු අපි පෙම් යුවලක් ලේ කිසිදා එක් නොවෙතා

මහු වනා රෝහලට ගෙන යාමට අවශ්‍ය ගිලන් රට සූදානම් නොකිරීම නිසා කපුගේගේ මරණයේ වගකීම ගුවන්තොටුපළ දැරිය යුතු වුවත් මේ වනතුරු ඊට එරෙහිව රතු සහෝදර-වරු සොයා බැලුවේද හෝ නිසි ක්‍රියාමාර්ගයක් ගත්තේ ද යන්න කපුගේ වත් නොදැනී.

1978 වසර කපුගේ තරුණායට විශේෂ වසරකි. මනුෂ්‍යත්වවාදය සිදුවූයෙන්, මනුෂ්‍යත්වයේ අතිම වූයේත් එම වසරේදීය. ප්‍රේමා නම් නව යොවුන් තරුණිය කපුගේට ගිම්බි රැකියාව මනුට අතිම වූයේ දෙවියේ අභියෝගාත්මක සාරදමක් ලෙසිනි.

දහසක් මල් මැද එකම මලයි පැතුබේ එමල කිමද සරදම් කොට සැඟව ගියේ දැනේ තවම මට මලේ සුවඳ පොදු තනිවේ එක්වීමෙන්

කඩඉමක් පසුකරමින් 1963 වසරේදී මහු රජයේ ලේකම් කළායනනායට (හේවුඩ්) ඇතුළුවිය. 1965 වසරේදී මහු ඉන්දියාව බලා පිටත් වන්නේ ලන්ඩන්හි නාන්කෝඩ් සංගීතය විද්‍යාලයේ වැදුරු සංගීත අධ්‍යාපනය ලබාගැනීමටයි. මනුෂ්‍යත්වය අධ්‍යාපන කටයුතු නිමා වූයේ 1969 වසරේදී සංගීත විශාරද උපාධිය ගිම්බර ගිනිමිලි.

ඇල්ල මුල්ල කපුගේ ගුණදාස ලෙසින් භාරතයට ගිය කලුමහත්තයා නැවත ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියේ ලේඛනරඳු ගුණදාස කපුගේල නමිනි. 1969 වසරේදීම ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ ශබ්ද පරිපාලකවරයකු ලෙස මනුට රැකියාවක් ගිම්බරගේ දෙවිය මනුට ගුවන් විදුලිය වෙත සමීප කරවීමට තරම් කාර්ණික වූ නිසාවෙනි. තාවකාලික පදනමට රැකියාවට පත් වූ ගුණදාස කපුගේ 1970 දී සිටීර විය. කාලයක් ගතවෙද්දී ගුවන් විදුලි නාට්‍ය ගණනාවක ශබ්ද පරිපාලක වෙන්න කපුගේට හැකි වෙනවා. සුගතපාල ද සිල්වා මහත්තයාගේ ඉරත සන්නිවේදන භාග්‍යය සංගීත අධ්‍යාපනය කරන්නේ අපේ සුන්දර කපුගේමයි. දේවාච්ඡි සුරසේනගේ හමුවීමත් එක්ක කපුගේ ශබ්ද පරිපාලකයෙක් හැටියට ගුවන් විදුලියට බැඳෙන්නවා. සැපේදී විතරක් එකතු වෙලා කාලා බලා විනෝද වෙන මතුරන් අතර දුකේදී ලගම දැවැටෙන කුමන්ත්‍රණ මතුරන් කපුගේට සමාජේදී මුණ ගැසෙන්නවා. ඒ තමයි ප්‍රභාත් මානවසිංහ ශ්‍රී වන්දුරන් මානවසිංහගේ පුත්‍ර රත්නාය. කපුගේගේ මුල්ම සරල ගී වැඩසටහන ගීත රචනා වෙන්නේ ප්‍රභාත් අතින්. කපුගේගේ

මහු අනමස ස්ථිර රචනාවන්හි තනුව වෙනුවට ගීතයේ සාහිත්‍ය අර්ථය ගැසුවේය. මහු සිංහල ජන දිවියේ දේශීය මැනවින් දැන සිටු කාලය මෙන්ම ඒවා සිය ගීර්මාණ වලට ද මුහුණ කළේය. මනුෂ්‍යත්වය වූ ප්‍රතිපත්ති සමාජයට සක්‍රීයව දායක කළේය. වෙල්ලේසේ ඉඩම් අරගලයේදී, සැපේදී සිසු අරගල වල දී මෙන්ම පදවී ශ්‍රී පුර පනතා අරගල වල දී ද මහු ජනතාව අත් හළේ නැත. කලාවට මනුෂ්‍යත්වය ප්‍රදානය කළ මිනිසා මනුෂ්‍ය. ශ්‍රී ලන්තමය මතකය අවුල් කරයි. කපුගේ කාපු බිපු පිට කල සොම් දහකම් මහු මුද්දක සමග සිනාවකින් බෙදා ගනියි. ඒවා ලියන්න බැ නියන්න විතරයි පුළුවන්. බෝතලේ අධ්‍යය යටින් මට හිස් බවද රජයේ පිරිපුන් බව ද ඉක්කා ගැනයි. අධ්‍යයේ උඩ මට වඩා උඩට ආදුරේ කලා නම් ..මගේ පුපු කණ්ඩිය ඉඩ බිදියි.

වේදනාව දෝනිත්ම දරාගන්න කපුගේ ගොසැනෙන්න ඇඳුව උඩයක්. කොල්ලට අවුරුදු 10 දී උදාවෙනවා. පොඩි එකකට හදිය පුණ පියා හදියේ මිය යනවා. එතැන ඉදන් ප්‍රභාත් රකින වගකීම සපුරාම පැටවෙන්නේ අභියසක අම්මෙක කර මතට. ප්‍රංචි කපුගේ කරදවු උස් මහත් වුණාට පස්සෙ ගැණුරු ස්ථිර පිරිමැද්ද දැවසක මේ ගීතය ගන්නවා. මව්වත් කළුම කැට දහසක් වැනි රෙහන භෝරාවක පුහුණ දැනත්විත් ස්ථිර බැඳුමකින් ඒ කළුම පියලෙන්නවා.

දවසක් පැල තැනි හේනේ * අකල මහ වැනි වැස්සා * තුරුලේ හංගාගෙන මා බිබි තෙමුණා, අම්මේ

ආදරණීය බිරිඳ,ප්‍රේමා විනාගනේ හමුවෙන්නෙත් ප්‍රභාත්ගෙ ගෙදර නිකුණ සාදසකදී.

1973 වසරේදී එකල සිංහල සේවා අධ්‍යක්ෂවරයෙකු වූ එච්. එම්. ගුණසේකර මහතාගේ විශේෂ අවසරය මත කපුගේට ගුවන් විදුලියේ ගීතයක් ගැයිමට ඉඩකඩ ලැබිණි. එතෙත් ඒවන විට කපුගේ අනුමත සරල ගායකයකු නොවේ. එනිසාම එම විශේෂ අවසරය මත එම ගීතය ගායනා කිරීමට මනුට සිදුවිය. ප්‍රියානන්ද විජේසුන්දර ලියූ ගී පද කුමාර මනුෂ්‍යත්වය කම්පන ප්‍රසංග පුරාවට වාදනයට පැමිණෙන්නේ කපුගේ නම් මනුෂ්‍යත්වය ගුණවත්කම නිසාය. විදුලිගෙන් ගායකයකු ලෙස මතු වූයේ ද කපුගේගේ අතගිත දීම නිසාය. හැබැයි මරණයේ සෙවනැලි සමග හුස්ම හත් කාලයක් කපුගේ ට සහ විවුලාව ගිබිණි. පසු කාලයක විවුලාවේ දේශපාලන කෙරුවාව දකින්නට පිටත් නොවීමේ වාසනාව කපුගේට ද තිබුණි.

දෘස නිලසුල්ල තෙමා * කළුම මුතු ලෑල්ල සල දෙකොල සුපුමක් පුරා * ඉතිබිඳ * හඬකු මල් මාලියේ

ප්‍රියානන්ද අධ්‍යාද නිසි ඇගයීමට ලක්නොවීම මනු ලක්බිමේ ඉපිද අපිට අපුරු හේ පද ගීර්මාණ රාශියක් කරදීමේ කම්පන නිසාදත් යැයි කියා මගේ යටි බඩ කකියා කියයි. මනුට හටබිලෙන්නේ කිරි දෙනුත් හොඳයි යැයි සිතන්නේ වර්තමාන ජන මාලිකා වාසනාරාජයේ වචන තළ මරණ විටය.

පාසන තුරු හිරි පියවර සිරියා බිබ අම්මේ

කම්පන වේදිකාවේ කපුගේ හාලක දෙස බලා කළුම පියදයි. අසීමිත මාතා ප්‍රේමය කළුම අතර බොදවෙයි. සුමනෝ * උලලේනෝ * අයියන්ඩියේ * සිතල සැද එළියේ * දෙනොල නොකී දේ * බිම්බරක් සෙනෙග ගැටසුණු * උත්මාද සිකුවම් * මං මුලා වී * පිහිටක් නැති * දම් පාටින් ලා * සුබ ප්‍රාර්ථනාව..විනෝමන.තරුමල් යාම * සබද අපි කළ නොවෙමු * බිරිඳ මගේ මබ * සොදුර නුම ලිහිණියක * ගිත්ද නැති රැයේ * බිදු බිදු තාරකා * දක නාද දෙන රැයේ * නාමි ර ගොසමට ඇතුළු බොනෝ ජනප්‍රිය හරවත් ගී රස ගැන්වූයේ ඒ අපිරිමත් කටහඬ බව කළුවේ සිටින උලලේනාද දනි.

එක අවස්ථාවකදී විනාල උපකාරයක් බලාපොරොත්තුවෙන් අපේ කපුගේ එවකට රජයේ ප්‍රබල ඇමතියෙක් මුණාතලෙනවා. කැමැත්තෙන් හෝ අකමැත්තෙන් කපුගේ දැකපු ගමන් ආදරෙන් ගොරවයක් කතාබහ කරන ඇමතියා අදාල තැනට කතා කරලා "වැඩේ හරි" කියනවා. ඊක දවසක් ගියත් කිසිම ප්‍රතිපලයක් නැති නිසා කපුගේ ආයත් ඇමතියා කරා යනවා. ඇමති එතකොටත් අදාල ඉහලම තැනට කතා

කරලා හොඳටම බිහිනවා. කපුගේ ගෙ වැඩේ කරලා දෙන්න බැරි නම් තමන් ඇමතියාමනුත් ඉල්ලා අස්වෙන්නවා කියනවා. කාලයක් ගතවෙද්දී කපුගේට දැනගන්න ලැබෙන්නෙ පුළුල් ආරාධනයක්. බලද්දී ඒ ඇමති ගෙදර ඉදන් කතා කරන්නෙ විනෝඩි කෙරුව දුරකතනයකින්. මගේ මිය වූයේ බාල වැඩ කෙරුව මිනිස්සු ගිහිය රචක, ඉතිරි අභියසක ගිත් ආදර ස්ථිරයෙන් මුසපත් කෙරුව කපුගේ, ඇත්ත ගිත් පතුලේ කවදාවත් විනෝඩි නොවන වර්තයක්

ඒ දුක්බ දෝමනස්සයන් සිය හඬ තුළ ප්‍රකම්පනය කොට ගතදුරෙහි සැතප ඇති නාන්තිය හා ගිත්ද අපට දී විඳවන සහායක මනුෂ්‍ය. වේදනාවේ සදාකාලික කටහඬ මනුෂ්‍ය. බිබ හික්ම ගොසින් වසර 15 ක් පමණ යයි සිතන්නට බැරිය. අරගලයට මිනිස්කමින් ද ආදරයෙන් ද උරුගල තබන මිනිසා මනුෂ්‍ය. මිය නොගිය, කිසිදා හික්ම නොගිය මිනිසා මනුෂ්‍ය.

අපි කළ නොමෙයි, එකම ගතකට වැටෙන සුනිල දිය දහන් විතරමයි මින ඉක්මනට එවපත්, ජනත් අධ්‍යා කෑ මොර දෙයි. කපුගේ අධ්‍යයේ මට ඇඩිනවා, උඩ ඇඳෙන්නවා, මම රැවක් ගොයනවා. කවුප්‍රේ එනවා.

උහුලක්ක මා..... සබද අපි කළ නොවෙමු. අම්මේ

කවුළුවක් මං පියන්න නැති

ලක්ෂ්මන් කොඩිතුඩක්කු
ආසීම් පබ්ලිසිං

මේ යුගයේ සිංහල නවකතාවේ පිබිදීමක් දක්නට ඇතැයි අපට සිතෙන්නේ විවිධ මේවා යටතේ ලියැවුණ කතා රැසක් කියවන්නට ලැබීම නිසා ය. විවිධාකාර සාහිත්‍ය තරණ අරමුණු කරගෙන හෝ බිහිවන මේ නවකතා ගෝත්‍ර අතර වඩාත් කැපී පෙනෙන නවකතාවක් ලෙස ලක්ෂ්මන් කොඩිතුඩක්කු හේ කවුළුවක් මං පියන්න නැති නවකතාව හඳුන්වා දිය හැකි ය.

කෙටිකතාකරුවකු ලෙස ගීර්මාණකරණයට පිවිසෙන ලක්ෂ්මන් ඒ ක්ෂේත්‍රයේ දිග මහනක් ගිය ගීර්මාණකරුවෙකි. පසුගිය වසරේ හොඩිගේ සාහිත්‍ය සම්මානයට පවා ගීර්දේශ වන තරමට ඒ ගමන සාර්ථක එකක් විය. ලක්ෂ්මන් නවකතාකරුවකු ලෙස ප්‍රථම වතාවට අපට හමුවන්නේ කවුළුවක් මං පියන්න නැති කෘතියෙනි.

ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලනයේ එක් අදාල යුගයකින් ඇරඹෙන නවකතාවේ ප්‍රධාන වර්තය පියරනන ගිම් වෙයි. ඒ යුගයේ දේශපාලකයන් අතින් පහර කන පියරනන ගිම් උපවිදි වී පියරන්න ලෙස සමාජයට බසින තැන සිට මනු ධනවත්කම වන තෙක් ගලා යන කතාව තුළ අපට හමුවන්නේ නුතරු ලිංගික සම්බන්ධතාවක් නිසා දිගින් දිගට මනු මුහුණ දෙමින් සිටින සිදුවීම් දාමය ය. මේ කතාව කීමේදී ඒ ඒ යුගයේ සමාජ දේශපාලන පරිසරය අප හමුවේ මවන්නට ලක්ෂ්මන් සමත් වෙයි. කෙටිකතාකරුවකු ලෙස මනු ලත් පන්නරය මේ කතාව ගොඩ නැගීමේදී මනාව ඉවහල් වී ඇති බව අපට

පෙනී යයි. "කොහොමත් පණ්ඩිතරත්ත මහත්තයා කොළොන්නාවේ සිටි එක දිනනවා. විපක්ෂයෙන් දාලා තියෙන්නේ අමු රස්තියාදුකාරයෙක්නෙ. උන්ට පුලුවන්ද අපේ ඇමතිතුමා පරද්දන්න?"

ඒ සුවිශේෂී මැතිවරණයේදී පණ්ඩිතරත්තලා පැරදී අමු රස්තියාදුකාරයන් බලයට පත් වූ ආකාරයත් ඒ රස්තියාදුකාරයන් ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ථ සමාජ දේශයම විකෘති කළ අන්දමත් කතාවේ පසුබිමත් අපට කියවාගත හැකිවෙයි.

බලයට පත් රස්තියාදුකාරයන් පණ්ඩිතරත්ත මහත්තයාට සහයෝගය දැක්වූ ගමේ පන්සලේ හාමුදුරුවන්ට එළව එළවා පහරදී පන්තාගත් ආකාරයත් පන්සලේ සිටි පියරනන පොඩි හාමුදුරුවන් ගමට පලා ගොස් උපවිදි වන ආකාරයත් ඉන් අනතුරුව ගිහි පීඩිතයේදී පියරනන මුහුණ දෙන හැල හැප්පිම් ආදියත් පාඨකයා හමුවේ මවන්නට ලක්ෂ්මන් ගන්නා උත්සාහය සාර්ථක ය.

"වෙඩි හඬින් හා කළු දුම් රොටු වලාවන් වලින් වැසුණු සුළු කලබලය ජාතිවාදී කලබලයකට පෙරලාගත් පිරිස අතරට එක් වූ විපේනාක කමහත්තයා තමන්ගේ ඉදිරි පැවැත්ම වෙනුවෙන් එය ප්‍රයෝජනයට ගන්නේ ය" 129 පිට

විපේනාක කලා ජාතිවාදය අවුල

තමන්ගේ ගමන් මග එසේ සකස් කර ගනිද්දී මනුගේ බිරිඳ පියරන්න සමග එක්වන්නේ කමහට දරුවකු සාදා ගැනීම සඳහා පමණකි. මේ සියල්ල වටහා නොගැනීම තුළ අතර මං වන පියරන්න ඉතා පැරලිලි සහගත ලෙස තමන්ගේ ඉදිරිය ගොඩ ගනා ගන්නා ආකාරය අපට පෙනී යයි.

"මට පුතා දැක්කම පියරන්න මකක් වෙනවා.. කොච්චර අමතක කරන්න හැදුවත් වතුර යට මබාගෙන ඉන්න රබර් බෝලයක් වගේ ආපසු උඩට මතු වෙනවා.. පුතා වෙනුවෙන් මං හමුසෙට ඕනෙම උදව්වක් කරන්නට පියරන්න" 189 පිට

කතාවේ පුරාණය උත්කර්ශයට නැවෙන අවස්ථාව වන්නේ සුලෝචනා මැතිනියගේ දේහය පියරන්නගේ මල් හාලාවේ දී පියරන්නගේද දැනින් සකස් කිරීම ය. මේ වන විට ආර්ථික අතින් වඩාත් සම්මන් තැනක සිටින පියරන්න සුලෝචනාලා හේ පිරිනිම දෙස නොසැලී බලා සිටියි.

"මේ මා ඇතිදුසු කතාවක් නොවේ. මා දුටු මට ඇසුණු මා පීලින් වූ පර්යේෂණ උකහාගත් සහයක් කල්පිතයක් අතර දොලහය වෙමින් ගලා යන අපේම මිනිසුන්ගේ කතාවකි" පෙර වදනේදී ලක්ෂ්මන් අපට කියන මේ කාරණයට මනා සාධාරණයක් ගීර්මාණය තුළින් අපට දැකිය හැකිය.

ජනත් ජේ එදිරිසිංහ